اجرای موسیقی اقوام ایران

کنسرت آنلاین شهرام ناظری در تالار وحدت

کنسرت سیروان خسروی در نمایشگاه بین المللی

محمد اللهیاری مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت‌وگو با «ایران» از مباحث و مشکلات حوزه موسیقی و برنامه‌های تازه این دفتر می‌گوید

پارتیتورهای موسیقی در دفتر سیزدهم

ندا سیجانی
روزنامه‌نگار

«هرگونه ممانعت و برهم زدن و اخلال در اجراهای زنده‌ای که دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند، ممنوع است و نیروی انتظامی برابر مقررات با متخلفان برخورد می‌کند. همچنین اگر از سوی خواننده یا گروه موسیقی، رفتاری غیرحرفه‌ای مانند پلی‌بک‌خوانی یا فالش‌خوانی روی صحنه رخ دهد، در هیأت رسیدگی به تخلفات مبتنی بر آیین‌نامه جدید، به این موارد رسیدگی می‌شود و احکامی در این زمینه صادر و اجرا شده است، اما از باب اینکه حواشی رسانه‌ای در فضای مجازی به وجود نیاید به شکل مصداقی اطلاع‌رسانی نشده است.» این بخشی از صحبت‌های محمد اللهیاری، مدیرکل دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره مشکلات حوزه موسیقی است. در واقع سخن گفتن از بدنه حساس این وزارتخانه است که در هر دوره و مدیریتی بدون حاشیه نبوده و نیست. سابقه انتخاب محمد اللهیاری به عنوان مدیر دفتر موسیقی، به اردیبهشت ۹۸ برمی‌گردد. رضایتمندی از حضور او در این مرکز موجب شد در دولت سیزدهم هم بار دیگر سکانداری این دفتر را بر عهده بگیرد. مدیرکل دفتر موسیقی، برنامه و ایده‌های تازه‌ای در دولت جدید دارد و او در این گفت‌وگو به موضوعات مختلفی از جمله قیمت تعریف شده بلیت کنسرت‌ها، ساماندهی بخش محتوایی موسیقی پاپ، رویکرد جدید به جشنواره‌های موسیقی همچون فجر، جوان و نواحی ایران پرداخته که در ادامه می‌خوانید.

رضا معطریان / ایران

■ یکی از موضوعات مهم و حاشیه‌ساز حوزه موسیقی بویژه در ماه‌های اخیر، بحث قیمت‌گذاری بلیت‌های کنسرت است. آیا دولت می‌تواند بر قیمت بلیت‌ها نظارت داشته باشد؟

موضوع قیمت‌گذاری بلیت کنسرت‌ها مبحث تازه‌ای نیست. به یاد دارم سال ۹۸ که مدیریت دفتر موسیقی را برعهده گرفتم درهمان برهه زمانی، موضوع قیمت بالای بلیت اجراهای صحنه‌ای در رسانه‌ها بسیار محل گفت‌وگو بود و درهمان دوران، مکاتبه‌ای با دفترحقوقی وزارت ارشاد داشتم و بواسطه این دفتر، با سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان مکاتبه‌ای انجام گرفت و ضوابط قانونی قیمت‌گذاری کالاها بررسی شد و پاسخی که دریافت کردیم این بود که کالاها درکشور به چند دسته تقسیم می‌شوند، کالاهای گروه اول از اقلام ضروری مردم هستند و دولت می‌بایست بر قیمت‌گذاری آنها نظارت کند تا خارج از توان مردم عرضه نشود مانند گندم.

سایر کالاها در رده‌های بعدی، دسته‌های دوم، سوم، چهارم و... قرار می‌گیرند اما عمدتاً خدماتی مانند کنسرت جزو کالاهایی است که شیوه قیمت‌گذاری آن به این صورت است که واحد ارائه دهنده خدمات یا واحد تولیدی، پایه‌ای را به‌عنوان قیمت تمام شده خدمات خود در نظر می‌گیرد و درصدی را به‌عنوان سود معقول در نظر می‌گیرد و تابع قدرت خرید مردم در بازار، قیمت نهایی محصول خود را ارائه می‌کند و اگر شکایتی نسبت به قیمت اعلام شده بر آن کالا و خدمات وجود داشت سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان نسبت به این موضوع ورود می‌کند. بعد از این پاسخ و مکاتبات، جلساتی با سالن دارها و شرکت‌ها برگزار کردیم و این مباحث منتقل شد. در ضمن سال ۱۴۰۰ که کرونا درحال فروکش کردن بود و پیش‌بینی آغاز اجراها وجود داشت، توافق‌هایی با سالن‌ها و شرکت‌ها انجام گرفت تا براین اساس، نرخ اجاره بهای سالن‌ها افزایش پیدا نکند و شرکت‌ها و تهیه کننده‌ها، دستمزد گروه و خواننده‌ها را در یک سطح نگاه دارند تا تأثیری بر قیمت تمام شده بلیت‌ها نگذارد و با توجه به فشار اقتصادی، مردم هم بتوانند از حضور در اجراهای صحنه‌ای بهره مند شوند، اما با توجه به افزایش نرخ همه اقلام در سال ۱۴۰۰، افزایش اجاره بهای سالن‌های کنسرت هم مستثنی از این موضوع نبوده، لاجرم شرکت‌ها و تهیه‌کننده‌ها با توجه به خدماتی که ارائه می‌دهند، قیمت بلیت‌های اجراهای صحنه‌ای را افزایش داده‌اند. از ابتدای امسال تا به امروز هم دو جلسه با شرکت‌ها برگزار کردیم و توافق‌هایی حاصل شد که بر این مبنا، قیمت بلیت‌ها در سال ۱۴۰۱ بیش از این افزایش پیدا نکند و این موضوع تحت کنترل است، البته قیمت تمام شده بلیت‌ها در تهران و در مراکز استان و در شهرستان‌های دیگر باید متفاوت باشد.

براین اساس دفتر موسیقی، نسبت به قیمت بلیت‌های کنسرت بی‌تفاوت نبوده و نیست، اگرچه پیش از این سابقه نداشته که نسبت به قیمت بلیت کنسرت‌ها به‌صورت مستقیم ورود پیدا کند اما چون وضعیت اقتصادی و منافع مردم مهم است، دراین سه سال اخیر، جلسات مختلفی با شرکت‌ها و تهیه کنندگان برگزار کردیم و همچنان در تلاش هستیم، نقش مؤثری داشته باشیم تا قیمت‌گذاری عادلانه‌ای صورت پذیرد.

■ تعرفه دقیق دفتر موسیقی برای سالن‌های تهران چه میزان است؟

دفتر موسیقی تعرفه‌ای تعیین نکرده است، البته اجاره‌بهای سالن‌های زیرمجموعه بنیاد رودکی نسبت به سالن‌های خصوصی و تهیه کننده‌های بخش خصوصی کمتر است. همچنین در جشنواره موسیقی فجر که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی آن است، قیمت بلیت‌های کنسرت معمولاً ۳۰ درصد کمتر از اجراهایی است که در طول سال برگزار می‌شود تا اقشاری از مردم که در طول سال امکان بهره مندی از این اجراها را ندارند، بتوانند از این برنامه‌های هنری بهره‌مند شوند. نکته دیگر اینکه قیمت بلیت کنسرت‌ها، جزو کالاهای درجه یک نبوده تا دولت بر آن قیمت‌گذاری مستقیم داشته باشد، اما موظف به نظارت است و اگر اعتراضی نسبت به این موضوع باشد با کمک نهادهای نظارتی برطرف خواهد شد.

■ موضوع دیگر درخصوص مجوز اجراهای صحنه است. به‌طور مثال کنسرت سیروان خسروی در اهواز که حاشیه‌ساز شد. مجوزی که از سوی دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌شود چه میزان اعتبار قانونی دارد؟

صدور مجوز در کل کشور براساس آیین‌نامه نظارت بر انتشار و اجرای آثار موسیقایی است و دراین آیین‌نامه پیش‌بینی شده در چه شرایطی یک اجرای صحنه‌ای ملغی شود. براین اساس طبق آیین‌نامه، صدور مجوزها چه در تهران و چه در شهرستان‌ها، باید با طی شدن مراحل قانونی انجام بگیرد. به‌طورمثال اطلاع‌رسانی اسامی هنرمندان حاضر در اجراهای صحنه‌ای به دفتر موسیقی یا اداره کل ارشاد استان. همچنین تأیید قطعاتی که قراراست اجرا شود و در مرحله بعد دفترموسیقی یا اداره کل ارشاد استان موظف است با مراجع ذیصلاح مکاتبه کند و در ادامه، این تأییدیه‌ها به نیروی انتظامی، مجموعه اماکن استان‌ها و شورای فرهنگی عمومی ارسال می‌شود و پس از آن، اداره کل ارشاد استان یا دفتر موسیقی در تهران مجوز اجرا را صادر می‌کند. به‌طور مثال در بند ۳-۲-۳ این آیین‌نامه پیش‌بینی شده در شرایط غیر منتظره مانند اعلام عزای عمومی در کشور یا در مواقع حوادث غیرمترقبه و بلایای طبیعی، اجرای برنامه‌ها در زمان تعیین شده متوقف می‌شود و برگزارکننده موظف به برگرداندن هزینه‌ها به مردم است. همچنین دراین آیین‌نامه (بند ۷-۴) آمده هرگونه ممانعت و برهم زدن و اخلال در اجراهای زنده‌ای که دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند، ممنوع است و نیروی انتظامی برابر مقررات با متخلفان برخورد می‌نماید و نباید هیچ گونه اخلالی در صدور مجوزها به‌وجود آید، البته دراستان‌ها به لحاظ اقتضای زمان و مکان ملاحظاتی وجود دارد که پذیرفته است اما تقاضا این است، بررسی تمامی این ملاحظات و اقتضائات قبل از صدور مجوز انجام بگیرد. به‌طورمثال مناسب نبودن سالن کنسرت یا زمان اجرا یا هرچیز دیگری از این جنس که فکر می‌کنیم ممکن است موجب برهم خوردن شرایط عمومی در آن شهرستان یا استان باشد می‌بایست قبل از صدور مجوز در شورای تأمین لحاظ شود اما بعد از این اتفاقات، تبعات لغو مجوزها بیش از برگزاری آن است و به جهت رسانه‌ای و اعتبار عمومی، آسیب زننده است لذا این اختیارات در استان‌ها و ادارات ارشاد استان‌ها پیش‌بینی شده تا پس ازکسب نظر مراجع قانونی، تأییدیه‌های لازم اخذ و در پایان مجوز کنسرت مورد نظر صادر شود.

البته اتفاقاتی ازاین دست انگشت شمار بوده چرا که لازم است حقوق عامه مردم و گروه‌های هنری در نظر گرفته شود، گرچه مردم و گروه‌های هنری، منافع و مصالح کشور را از منافع و مصالح خود بالاتر می‌دانند و آن را تمکین می‌کنند، اما موضوع این است که منافع و مصالح استان باید قبل از صدور مجوز لحاظ شود که موجب تقابل‌ها و تضادها و تعارض منافع نشود و امیدوارم در طول سال همین موارد اندک هم با گفت‌وگو و مفاهمه برطرف شود.

■ نکته دیگر در باب موسیقی، مجوز اشعار و ترانه‌ها، بویژه در بخش موسیقی پاپ است، چراکه چندان پرمحتوا و کیفی نبوده؛ برنامه‌ریزی و ساماندهی دفتر موسیقی در این زمینه چیست؟

درباره افزایش کیفیت اجراهای صحنه‌ای یا محتوای موسیقی باید بگویم بخشی از فرایندهای نظارتی در شوراهای شعر و موسیقی انجام می‌گیرد تا به جهت محتوایی و کیفی، آثار ارزشمندی در دسترس مردم باشد. همچنین به جهت فنی اشکالاتی که ممکن است از جنس فالش‌خوانی یا پلی‌بک‌خوانی وجود داشته باشد، مرتفع شود.

بر این اساس در آیین‌نامه صدور مجوز انتشار و نظارت بر انتشار آثار موسیقایی که سال ۱۴۰۰ در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب رسید. یکی از مواردی که به آن اشاره شده، این است که اگر از سوی خواننده یا گروه موسیقی، رفتاری غیرحرفه‌ای مانند پلی‌بک‌خوانی روی صحنه رخ دهد، در هیأت رسیدگی به تخلفات مبتنی بر آیین‌نامه جدید، به این موارد رسیدگی می‌شود. به طور مثال در ۸-۷ ماه گذشته در خصوص تخلفات حوزه موسیقی بیش از ۹ جلسه برگزار شد و نزدیک به ۵۰ حکم برای افراد یا شرکت‌ها صادرگردید. مانند تأخیر یک ساعته در شروع اجرای صحنه‌ای که موجب ضایع شدن وقت و هزینه مردم است و هیأت تخلفات در این مورد حکم صادرکرده است. یا مغایر بودن اثر منتشر شده با آنچه روی صحنه اجرا شده یا رفتاری که از سوی گروه یا خواننده سر زده و مغایر با عرف و ضوابط بوده و... که در این موارد هیأت رسیدگی به تخلفات ورود کرده و البته دیدگاه دفترموسیقی یا شورای موسیقی به موضوع پلی‌بک‌خوانی و مواردی از این دست که در آیین‌نامه تصویب شده و جزو تخلفات محسوب می‌شود، این است که ورود جدی‌تری داشته و احکام محکم‌تری صادر کند. البته عموم خواننده‌ها و هنرمندان ضوابط را به صورت حرفه‌ای رعایت می‌کنند و مشکلی از این جهت نیست اما ممکن است مانند هر فعالیت دیگری اشکالاتی از سوی عده کمی از افراد وجود داشته باشد که باید به صورت قانونی با آن برخورد شود.

■ آیا هنرمندانی که پلی‌بک‌خوانی می‌کنند از شرکت در اجراهای صحنه‌ای محروم می‌شوند؟

هنرمندانی که در استان‌های دیگر دست به چنین تخلفاتی می‌زنند، ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی آن استان می‌توانند به شکل قانونی هیأت رسیدگی به تخلفات تشکیل بدهند چراکه مرجع صدور مجوز بوده و اعضای هیأت در خود آیین‌نامه پیش‌بینی شده‌اند، اما اگر خواننده یا گروه نسبت به آن رأی اعتراض داشتند، می‌توانند به تهران تقاضای تجدیدنظر بدهند ولی اگر تخلفاتی ازاین دست که دفتر موسیقی مجوزهای آن را صادر کرده در پایتخت رخ بدهد، هیأت رسیدگی به تخلفات در تهران تشکیل خواهد شد. البته دامنه احکام متفاوت است و احتمال دارد برخی تخلفات صرفاً به تذکر نیاز داشته باشد و با یک تذکر کتبی مسأله حل شود یا بسته به نوع تخلفی که صورت گرفته، کار آن گروه تعلیق شود. البته این موارد اهرم‌های بازدارنده برای افزایش کیفیت اجرای هنری و رعایت هر چه بیشتر ضوابط برای عموم هنرمندان است. براین اساس برای هنرمندانی که در اجراهای صحنه‌ای فالش‌خوانی یا پلی‌بک‌خوانی می‌کنند، احکامی در این زمینه صادر و اجرا شده اما از باب اینکه حواشی رسانه‌ای در فضای مجازی به وجود نیاید به شکل مصداقی اطلاع‌رسانی نشده است. با توجه به حساسیت شورای موسیقی نسبت به این مسائل، در حال حاضر در مرحله گفت‌وگو با گروه‌ها و خواننده‌ها هستیم تا ایام ماه محرم و صفر فرصتی برای تقویت فنی این هنرمندان و ارتقای کیفی گروه‌های موسیقی باشد و دفترموسیقی نسبت به این موضوع نگاه جدی دارد تا حقوقی از مردم و مصرف‌کننده ضایع نشود.

■ مبحث دیگر درباره موسیقی اقوام ایران است؛ موضوعی که طی این سال‌ها مورد توجه بوده و آقای اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این زمینه تأکید بسیاری داشته‌اند. دفتر موسیقی در دوره جدید فعالیت‌های خود در راستای حمایت از موسیقی اقوام ایران چه رویکرد تازه‌ای دارد؟

موسیقی اقوام ایران با فرهنگ و مذهب رسمی کشور قرابت دیرینه‌ای دارد و در نقاط مختلف سرزمین‌مان گسترده و تنیده شده است، اما این گونه موسیقی، در پایتخت نمایندگان کمتری دارد و به همین دلیل ممکن است صدای موسیقی نواحی ایران با بسامد کمتر یا ضعیف‌تری شنیده شود. بنابراین وظیفه و رسالت ما نسبت به این گونه شریف موسیقی بسیار است و در این اندیشه هستیم جشنواره موسیقی نواحی ایران به سمت‌وسویی سوق داده شود تا تقریباً همه مناطق مختلف کشورمان از این موسیقی‌های اصیل و کهن بهره‌مند شوند. به این صورت که بتوانیم قبل از حضور گروه‌های برگزیده در استانی مانند کرمان، این اجراها را به شکل منطقه‌ای در نقاط مختلف کشور برگزار کنیم و بعد از آن، گروهای برگزیده در مراسم اختتامیه جشنواره موسیقی نواحی ایران در استان موردنظر، اجرای برنامه داشته باشند و فکر می‌کنم این ایده در سال بعد اجرایی شود، اما در سال‌جاری دبیر این دوره از جشنواره آقای محمدعلی مرآتی، تصمیم دارند قبل از برگزاری جشنواره، به نقاط مختلف کشور سفر کرده و با گروه‌های مختلف صحبت و دیدار کنند تا دست‌کم ۷ یا ۸ نقطه که تمرکزگاه‌های اصلی موسیقی نواحی در کشورمان هستند، آمادگی حضور برای جشنواره را داشته باشند. طبیعی است برگزاری جشنواره تنها بخشی از حمایت ما از موسیقی نواحی ایران است و در حال حاضر آنچه بیشترین نیاز هنرمندان حوزه موسیقی نواحی را دربرمی‌گیرد، این است که مشمول بیمه‌های تأمین اجتماعی، بیمه‌های تکمیلی و درمانی شوند. براین اساس در سال جدید در گفت‌وگوهایی که معاونت امورهنری با رئیس صندوق اعتباری هنر داشته است، هر دو طرف برای بهتر شدن شرایط هنرمندان موسیقی اقوام ایران به لحاظ پوشش بیمه‌ای و شرایط حرفه‌ای، اظهار آمادگی کرده‌اند تا شاهد اتفاقات بهتری برای هنرمندان موسیقی نواحی کشورمان باشیم. نکته دیگر اینکه قرار است در دوره جدید مدیریت انجمن موسیقی ایران، کارهای خوبی برای این گونه از موسیقی انجام بگیرد و یکی از برنامه‌هایی که در سال جدید پیش‌بینی کرده‌ایم، توجه به بخش تولید آثار پژوهشی در حوزه موسیقی نواحی ایران است؛ آثاری که به صورت شفاهی در سینه این هنرمندان حفظ شده و لازم است هرچه سریع‌تر ثبت و ضبط شوند تا این هنرمندان شریف و دست‌کم نسل قدیمی و پیشکسوت آنها که در میان ما هستند، تجربیات و دانش خود را به نسل جدید منتقل کنند. لذا با برنامه‌ریزی‌های انجام گرفته تا پایان سال‌جاری، شاهد تولیدات تازه‌ای درحوزه موسیقی اقوام ایران خواهیم بود.

■ در بخش موسیقی ردیف دستگاهی چه برنامه‌هایی دارید؟ طی سال‌های گذشته جشنواره‌ای با عنوان موسیقی کلاسیک ایرانی برگزار می‌شد که دوره سوم آن به‌دلیل شیوع کرونا متوقف شد. دفتر موسیقی در این زمینه چه برنامه‌هایی دارد؟

قبل ازحضور من در دفترموسیقی، دو دوره از جشنواره موسیقی کلاسیک ایرانی، برگزار شده بود و بعد از عهده دار شدن این مسئولیت، در جریان زحمات و توضیحات دبیر اجرایی و دبیر هنری این جشنواره قرار گرفتم و براین باورم در تنوع جشنواره‌های موسیقی کشورمان، جای این نوع جشنواره خالی است، بنابراین سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ تصمیم به ادامه برگزاری این جشنواره داشتیم، حتی دبیر و هیأت انتخاب و شورای سیاستگذاری آن مشخص و معرفی شدند و با اعلام آمادگی بوشهر، این استان میزبان جشنواره موسیقی کلاسیک ایران شد، اما به‌دلیل شیوع بیماری کرونا و برگزاری انتخابات، عملاً امکان برگزاری آن فراهم نشد، گرچه درهمان مقطع زمانی تصمیم گرفتیم، زحمات شورای سیاستگذاری و دبیرجشنواره را حفظ کنیم تا مجدداً اگر شرایط برگزاری آن فراهم شد، از نقطه‌ای که کارها متوقف شده ادامه یابد و امیدواریم بتوانیم این جشنواره را دریک زمان و با برنامه‌ریزی مناسب برگزار کنیم.

> **نیم نگاه**
>
> **دفتر موسیقی نسبت به قیمت بلیت های کنسرت بی تفاوت نبوده و نیست و همچنان در تلاش هستیم نقش مؤثری داشته باشیم تا قیمت گذاری عالانه‌ای صورت پذیرد.**
>
> **صدور مجوز در کل کشور بر اساس آیین‌نامه نظارت بر انتشار و اجرای آثار موسیقایی است و در این آیین نامه پیش بینی شده در چه شرایطی یک اجرای صحنه ای ملغی شود.**
>
> **دامنه احکام برای هنرمندانی که پلی بک خوانی می کنند متفاوت است.**
>
> **جای هزینه کردن برای ترانه خوب خالی است.**

■ در بخش موسیقی پاپ، چه رویکردی خواهید داشت؟

طی دو دهه اخیر با نگاه به آرشیو نشریات، سایت‌ها و رسانه‌ها خواهید دید، موضوع متن درموسیقی پاپ، همواره بحث داغی بوده است. برخی معتقدند دراین مدت زمان، متون به جهت کیفی افت بسیاری داشته‌اند. این موضوع دستمایه گفت‌وگوها و آسیب شناسی فراوان در دفتر موسیقی بوده است، اگر این موضوعات را با تهیه کنندگان و خواننده‌ها، مطرح کنید، خواهند گفت سلیقه مردم به سمت ادبیات عامیانه و فضایی از این دست، رفته است و می‌گویند همه موارد ازجمله ترانه‌ها هم متأثر از ادبیات روزمره و عامیانه جامعه خواهد بود، اما در مقابل عده‌ای مخالف این ایده و نظر هستند و معتقدند تولیدکنندگان، سلیقه جامعه را تغییر داده‌اند. براین اساس، اینکه گفته می‌شود، سلیقه و میل عامه مردم به متون عامیانه‌تر و سطحی‌تر نزدیک شده درست است یا اینکه تولید کنندگان ذائقه مردم را تغییر می‌دهند، مناقشه و مجادله‌ای بین طرفین باقی مانده است. در این بین، اعضای شورای شعر و ترانه بر این باورند تولیدکنندگان از آثار ترانه سراهای حرفه‌ای کمتر بهره می‌برند و اغلب متن‌های به کار گرفته شده، متون و کلماتی هستند که روی ملودی تنظیم شده‌اند. لذا عمدتاً در قالب شعر و ترانه نبوده و با کلامی مواجه هستیم که روی ملودی چیده و تنظیم شده است، بنابراین آثار و اشعار ترانه سراهایی که به شکل حرفه ای فعالیت می‌کنند، متأسفانه کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند و جالب است بدانید خود خواننده علاوه براینکه کار تنظیم ملودی و نهایی کردن قطعه را بر عهده دارد، در اکثر موارد کلام ترانه را هم خودش تنظیم می‌کند و طبیعی است، چون با قواعد شعر و ترانه آشنایی ندارد. به جهت فنی آنچه که می‌شنویم، با قواعد شعر و ترانه فاصله بسیاری دارد، اما علاوه براین مسأله فنی و دوری متن ازقواعد شعر و ترانه، به جهت محتوایی هم آنچه که به دفتر موسیقی ارائه می‌شود به ادبیات روزمره و عامیانه نزدیک‌تر است و از سویی عامیانه‌گرایی و ادبیات روزمره در ترانه‌ها افزایش پیدا کرده است. بدین لحاظ به جهت فنی با متونی مواجه هستیم که کمتر از قواعد شعر و ترانه بهره می‌برد و به جهت محتوا و کیفی هم، ادبیات روزمره و زودگذر را شامل می‌شود و همچنین به لحاظ محتوایی کلام فاخر محسوب نمی‌شوند. دراین میان شورای شعر و ترانه و کلام دفتر موسیقی با دو آسیب جدی مواجه بوده و طبیعی است هر چه تلاش کنند نمی‌توانند رضایت شنونده و مخاطب حرفه‌ای را فراهم کنند.

دفتر موسیقی به‌صورت روزمره و هفتگی در گفت‌وگو با خواننده‌ها، ترانه سراها و شرکت‌ها و تهیه کننده‌ها است و برای اینکه سطح محتوایی آثار ارتقا پیدا کند، مکرر توصیه می‌کنیم از ترانه سراهای حرفه‌ای‌تر استفاده شود. براین اساس در سال ۱۴۰۱ شورای شعر و ترانه و کلام درنظر دارد برای ترانه سراها و خواننده‌هایی که در شرکت‌ها کار تولید موسیقی انجام می‌دهند، کارگاه‌های آموزشی برگزار کند تا در کنار استادان شعر و ترانه، یک اقدام مثبت و ایجابی رو به جلو داشته باشیم. از سوی دیگر تقاضای دفتر موسیقی این است که ترانه سراهای توانمند و قدرکشورمان، ترانه‌هایی با حفظ سلیقه روز و در عین حال به جهت فنی و محتوایی سالم بسرایند و بیشتر احساس تکلیف کنند و در میدان باشند.

■ اما این شبهه هم ایجاد شده که دفتر موسیقی تقریباً همسو با ذائقه جامعه است و این مجوزها براحتی صادر می‌شود.

اگر پای صحبت تهیه کننده‌ها یا گروه‌ها و خواننده‌ها بنشینید، خواهند گفت که از سختگیری‌های شورای شعر و ترانه و کلام، دفتر موسیقی گله‌مند هستند، چرا که آثار بسیاری از آنها ممکن است در شورای شعرتأیید نشود. براین اساس در موضوع متن و محتوا خصوصاً در گونه موسیقی پاپ لازم است به کمک رسانه‌ها و حتی در حلقه‌های کارشناسی گفت‌وگوهای بسیاری صورت بگیرد تا به نقطه مناسبی دست یابیم، به این علت که دفتر موسیقی از یک سو مواجه با شعرا و ادبایی است که معتقدند کیفیت متن در حوزه موسیقی مناسب نیست و از یک سو شرکت‌ها، خواننده‌ها و گروه‌های هنری، دفتر موسیقی را مورد سؤال قرار می‌دهند که سختگیری‌های بیش از حد صورت می‌گیرد و معتقدند این سلیقه عامه مردم است و باید به آن احترام گذاشت و این سبک کارها تولید شود.

■ آیا این امکان وجود دارد که جشنواره‌ای رقابتی در ژانر موسیقی پاپ برگزار شود، تا بدین جهت در بخش محتوای ترانه‌ها و حتی بخش اجرایی و پوشش خواننده‌ها نظارت و ساماندهی بهتر و بیشتری صورت بگیرد؟

این پیشنهاد جزو موارد خوب و رو به جلو است. من بر این باورم جایزه باربد در جشنواره موسیقی فجر که درحال حاضردر بخش بهترین آلبوم‌های یک سال گذشته برگزار می‌شود و توسط خود هنرمندان داوری می‌شود، در سایر حوزه‌ها هم این جایزه می‌تواند تسری پیدا کند، ازجمله موسیقی پاپ، یا اینکه موضوع آهنگسازی و تنظیم ترانه برای موسیقی پاپ دستمایه یک جشنواره قرار بگیرد و خروجی جشنواره تولیدات با کیفیت و انبوه باشد و انگیزه‌ای باشد تا شرکت‌ها برای تولید ترانه خوب هزینه بیشتری داشته باشند، زیرا جای هزینه کردن برای ترانه خوب بسیار خالی است.

نکته دیگر اینکه خوب است در جشنواره موسیقی فجر قطعاتی در گونه‌های مختلف، شنیده و اجرا شود که برای اولین باربرای ارائه در این جشنواره سروده و آماده شده و لازمه آن، این است که در شورای سیاستگذاری جشنواره فجر، این موضوع مطرح و درباره آن گفت‌وگو شود.